

АФАНА́СІЙ (Мовчанівський Яків Опанасович; 1887, с. Пархомівка Сквир. пов. Київ. губ., нині Володар. р-ну Київ. обл. — не раніше грудня 1934) — церковний діяч. Син дяка. Закін. Київ. духовну академію зі ступенем канд. богослов'я. Ще в студент. роки був регентом академ. хору. Висвяч. на священника, служив у київ. Введен. церкві, потім — у Притиско-Микільській. Розлучившись із дружиною, прийняв чернецтво. Активно боровся проти обновленців. Ув'язн. у серпні 1924. Звільн. у вересні 1925. Єпископ Сквирський, вікарій Київ. єпархії (таємна хіротонія в Ближ. печерах Києво-Печерської лаври — 1925) — чин хіротонії здійснили єпископ Уманський Макарій (Кармазин) та єпископ Ананьївський Парфеній (Брянських). У 1925–26 перебував у Йонин. монастирі, де постійно служив. У серед. травня 1926 висланий до Курська, а потім через Москву

до Омська. У цей час матеріально допомагав йому єпископ Георгій (Делієв). А. визнавав місцеблюстителем митрополита П. Крутицького. Таємно листувався з єпископом Васи́лієм (Богдашевським). За словами Л. Регельсона, А., відділившись від митрополита Сергія, не приєднався до жодного з церк. угруповань. 1929 знову ув'язн., перебував на Соловках.

Рекомендована література

1. Резникова И. Православие на Соловках. С.-Петербург, 1994;
2. Білокінь С. Розгром київського єпархіального управління 1923 року // КС. 1999. № 1;
3. Manuil; Регельсон.

С. І. Білокінь

Бібліографічний опис:

Афанасій / С. І. Білокінь // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2001. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-44643>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).